

CYLLIDEB REFENIW 2026/27

CYNNIG CYLLIDEB AMGEN YR WRTHBLAID

Dyma grynodeb gan y Cyfarwyddwr Swyddogaeth (Adnoddau)/Swyddog Adran 151 ar gynnig yr wrthblaid ar gyfer cynnig cyllideb amgen yr Wrthblaid.

Mae'r cynnig cyllideb a gyflwynwyd gan y Pwyllgor Gwaith yn cynyddu Cyllideb Refeniw Net y Cyngor ar gyfer 2026/27 i £207,029,007, ac mae'n cael ei ariannu fel a ganlyn:-

	Executive's Proposal	
	£	£
Net Revenue Budget		207,029,007
Funded By		
Revenue Support Grant	- 120,503,951	
Redistributed Non Domestic Rates	- 24,081,011	
		- 144,584,962
Council Tax		- 60,759,480
Reserves		- 1,684,565
Total Funding		- 207,029,007

Mae'r Wrthblaid wedi cyflwyno'r cynnig cyllideb canlynol

1. I leihau'r cynigion i fuddsoddi mewn gwasanaeth o £456,800 fel a ganlyn:-

Reduce the Service Investments		
Reduce ALN Budget by £20k	- 20,000	
Reduce the Public Conveniences Budget by £25k	- 25,000	
Delete the Bid for Property Services Team	- 40,200	
Reduce the Food Safety Inspection Budget to £100k	- 46,100	
Reduce the Cyber Security budget to £200k	- 164,200	
Delete the Data Analysis Bid	- 81,900	
Delete the Procurement Bid	- 79,400	
Total Budget Reduction		- 456,800

2. Gostwng y cynnydd yn y Dreth Gyngor i 1%, yn cynnwys 0.3% i dalu'r cynnydd yn yr Ardoll Gwasanaeth Tân. Golyga hyn y byddai'r ffi ar gyfer eiddo Band D yn £1,728.09, o gymharu â chynnig y Pwyllgor Gwaith, sef £1,792.98. Byddai hyn yn arwain at gynydd o £22.13

yn y ffi ar gyfer eiddo Band D (£0.42 yr wythnos) o gymharu â £87.03 (£1.67 yr wythnos) yng nghynnig y Pwyllgor Gwaith.

Byddai'r gostyngiad yn y cynnydd yn y Dreth Gyngor yn gofyn am lai o gynnydd yng Nghyllideb y Cynllun Gostyngiadau'r Dreth Gyngor. Byddai hyn yn cynhyrchu arbediad ychwanegol o £271,903 yn y gyllideb refeniw net.

3. I gau'r bwloch sy'n deillio o bwyntiau 1 a 2 uchod, byddai'n rhaid defnyddio mwy o'r balansau cyffredinol. Byddai'r gyllideb a'r cyllid refeniw net yn sefyll fel a ganlyn:-

Opposition Group Proposal		
	£	£
Net Revenue Budget		207,029,007
Savings Proposals	- 456,800	
Impact of change in CT rise on CTRS	- 271,903	
		- 728,703
Revised Net Revenue Budget		206,300,304
Funded By		
Revenue Support Grant	- 120,503,951	
Redistributed Non Domestic Rates	- 24,081,011	
		- 144,584,962
Council Tax		- 58,560,456
Reserves		- 3,154,886
Total Funding		- 206,300,304

Byddai'r defnydd o arian wrth gefn yn cynyddu o £1.47m o gymharu a chynigion y Pwyllgor Gwaith.

4. Byddai'r cynnig hefyd yn effeithio ar lefel balansau cyffredinol y Cyngor wrth symud ymlaen, fel y nodir isod

General Balances	Executive's Proposal £'000	Opposition Proposal £'000
Opening Balance as at 1 April 2025	15,707	15,707
Less Allocated in Year	- 100	- 100
Plus Contribution from 25/26 Underspend as per Q3 Forecast	1,865	1,865
Less Funding of 2026/27 Revenue Budget	- 1,685	- 3,155
Balance as at 1 April 2027	15,787	14,317
Percentage of 26/27 Net Revenue Budget	7.63%	6.94%

5. Cymhariaeth o Daliadau Treth Gyngor Band D yng Ngogledd Cymru

Yn seiliedig ar y wybodaeth sydd ar gael ar hyn o bryd, mae'r Dreth Gyngor arfaethedig ar gyfer y 6 awdurdod yng Ngogledd Cymru fel a ganlyn:-

Awdurdod	Treth Gyngor Arfaethedig 26/27	% Cynnydd	Cynnig y Pwyllgor Gwaith £1,793 + 5.1% Gwahaniaeth i Ynys Môn	Cynnig yr Wrthblaid £1,728 + 1.3% Gwahaniaeth i Ynys Môn
Ynys Môn				
Gwynedd	£2,006	5.17%	+ £213	+ £278
Conwy	£2,011	6.50%	+ £218	+ £283
Sir Ddinbych	£1,872	5.22%	+ £79	+ £144
Sir y Fflint	£1,921	5.77%	+ £128	+ £192
Wrecsam	£1,843	5.30%	+ £50	+ £144

6. Wrth edrych ymlaen at 2027/28, byddai Cynnig yr Wrthblaid yn cael effaith ar gyllideb 2027/28 fel a ganlyn:-

Impact on 2027/28 Budget	Executive's Proposal	Opposition Proposal
	£	£
2026/27 Net Revenue Budget	207,029,007	206,300,304
Assume 2.5% increase in Costs	5,175,725	5,157,508
Estimated Net Revenue Budget 2027/28	212,204,732	211,457,812
Funded By		
Aggregate External Finance - assume 0.6% increase	- 145,452,472	- 145,452,472
Council Tax - assume 5% increase	- 63,797,454	- 61,488,479
Total Assumed Funding 2027/28	- 209,249,926	- 206,940,951
Budget Shortfall	2,954,806	4,516,861
Increase in CT Required to Fully Fund Shortfall	9.86%	12.71%

Byddai'r cynnydd yn y defnydd o arian wrth gefn yng nghynnig yr Wrthblaid yn cynyddu'r diffyg a ragwelir yn y gyllideb o £2.95m dan gynnig y Pwyllgor Gwaith i £4.52m. I ariannu'r diffyg hwn yn llawn drwy gynnydd yn y Dreth gyngor, byddai angen ei gynyddu 12.71% yn 2027/28, o gymharu â 9.86% dan gynnig presennol y Pwyllgor Gwaith. Wrth gwrs, gellid ariannu'r diffyg drwy leihau gwariant neu drwy gyfraniad pellach o'r balansau cyffredinol, neu fel y gwelwyd mewn blynyddoedd blaenorol, cyfuniad o gynnydd yn y dreth gyngor, gostyngiad yn y gyllideb a'r defnydd o arian wrth gefn.

Casgliadau

1. Mae cynnig yr Wrthblaid wedi ei ariannu'n llawn, ac felly mae'n cydymffurfio gyda'r gofynion cyfreithiol ar gyfer cyllideb y Cyngor.
2. Mae'r gyllideb refeniw net a gynigir gan yr Wrthblaid hefyd yn deg ac yn amcangyfrifiad rhesymol o ofyniad y gyllideb ar gyfer 2026/27.
3. Nid yw'r cynnig yn ariannu'r holl risgiau gwasanaeth a nodwyd yn llawn, a drwy leihau'r buddsoddiadau mewn gwasanaethau, bydd rhai o'r risgiau hyn yn parhau.
4. Mae'r gostyngiad yn y Dreth Gyngor ar gyfer 2026/27 yn arwain at bwynt cychwynnol is ar gyfer cyllideb 2027/28. Mae defnyddio mwy o falansau cyffredinol y Cyngor yn

2026/27 hefyd yn lleihau'r posibilrwydd o ddefnyddio balansau eto yn 2027/28 fel ffynhonnell ariannu. Bydd cyfuniad o'r ddau newid hyn yn ei gwneud yn anoddach i gydbwyso cyllideb referiw 2027/28.